

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Interview met Dr. Olaf van Vliet

Boomgaardt, B.

Citation

Boomgaardt, B. (2015). Interview met Dr. Olaf van Vliet. *Bestuurskundige Berichten*, 30(1), 12-13. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212421>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212421>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Interview met Dr. Olaf van Vliet

Door: Bábète Boomgaardt

U heeft zelf vroeger bestuurskunde gestudeerd in Leiden. Wat heeft u daarna gedaan?

Dat klopt. Na de middelbare school heb ik bestuurskunde gestudeerd in Leiden. Daar kijk ik met veel genoegen op terug. Na mijn studie in Leiden heb ik economie gestudeerd aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Ik heb korte tijd als adviseur gewerkt bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Daarna ben ik gaan promoveren bij de Afdeling Economie van de Universiteit Leiden, waar ik momenteel werkzaam ben als universitair docent.

Nu geeft u zelf college aan de Universiteit Leiden. Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen bestuurskunde toen en nu?

Er zijn twee verschillen die in het oog springen. Het eerste verschil is natuurlijk dat bestuurskunde is verhuisd naar Den Haag. Dit jaar heb ik voor de laatste keer college gegeven aan de derdejaarsstudenten in het Pieter de la Courtgebouw in Leiden. Vanaf volgend jaar worden ook de derdejaarsvakken op de Campus Den Haag verzorgd. De colleges voor de eerste- en tweedejaarsvakken en voor de mastervakken worden al gegeven in Den Haag.

Het tweede verschil met mijn studententijd is dat de huidige bacheloropleiding bestaat uit twee verschillende tracks waartussen studenten kunnen kiezen. De eerste track is Beleid, Bestuur en Organisatie. Deze track lijkt het meest op de klassieke opleiding bestuurskunde die ik zelf heb gevolgd. De tweede track is Economie, Bestuur en Management. Deze track is een samenwerkingsverband tussen het Instituut Bestuurskunde en de Afdeling Economie. Studenten die deze track volgen, krijgen zowel bestuurskundige als economische vakken.

Aan veel maatschappelijke vraagstukken zitten namelijk zowel bestuurlijke als economische kanten. Te denken valt bijvoorbeeld aan hervormingen van arbeidsmarktbeleid. Deze zomer worden het ontslagrecht en de Werkloosheidswet (WW) veranderd. Vanuit de economie kunnen we de effecten van dergelijke beleidsveranderingen op bijvoorbeeld de werkgelegenheid, de werkloosheid en de inkomensongelijkheid analyseren. Het besluitvormingsproces dat voorafgaat aan de beleidsveranderingen kunnen we bestuderen vanuit een bestuurskundig perspectief. Vervolgens is het interessant om te kijken naar de interactie tussen de economische en de bestuurlijke aspecten. De verwachte economische effecten spelen een rol in het besluitvormingsproces. De uitkomsten van dit proces, de beleidsveranderingen, genereren vervolgens weer economische effecten. Dit is het type vraagstukken waar we ons mee bezighouden in Economie, Bestuur en Management. Deze track is gestart in 2011. Vorig jaar hebben de eerste studenten van deze track hun bachelordiploma in ontvangst genomen.

Hoe heeft u ervaren om lid te zijn van de B.I.L.?

Het B.I.L.-lidmaatschap is een mooie ervaring. Zo heb ik bijvoorbeeld goede herinneringen aan de borrels in Café Einstein die regelmatig plaatsvonden en altijd druk bezocht werden. Het is ontzettend goed om te zien dat de B.I.L. nog een minstens net zo mooie vereniging is als tijdens mijn studententijd.

U heeft een tijd onderzoek gedaan aan Harvard University. Waar heeft u onderzoek naar gedaan?

Ik heb inderdaad als visiting scholar aan Harvard gewerkt. Daar heb ik internationaal vergelijkend onderzoek gedaan naar de politieke economie van sociaaleconomisch beleid. Ik werk aan twee onderzoeksvragen. In de eerste plaats probeer ik te begrijpen waarom Europese en andere westerse landen die te maken krijgen met vergelijkbare sociaaleconomische uitdagingen, verschillende keuzes maken ten aanzien van sociaaleconomisch beleid. Daarbij concentreer ik me op drie typen factoren, te weten globalisering, de invloed van de beleidsagenda van de EU en binnenlandse ontwikkelingen. Om een concreet voorbeeld te geven,

veel West-Europese landen hebben in de afgelopen 20 jaar te maken gehad met toegenomen concurrentie vanuit Azië en Oost-Europa, dezelfde Europese beleidsagenda en overheidsfinanciën die in toenemende mate onder druk zijn komen te staan door de stijgende publieke uitgaven aan de gezondheidszorg. Wanneer we vervolgens kijken naar de hervormingen van het arbeidsmarktbeleid in deze landen, dan zien we dat er overeenkomsten en ook veel verschillen zijn. De vraag is hoe deze overeenkomsten en verschillen kunnen worden verklaard.

De tweede onderzoeksvraag is vervolgens wat de sociale uitkomsten zijn van de hervormingen. Bijvoorbeeld, één van de speerpunten van de Europese beleidsagenda is het verlagen van de armoede in Europa. Daartoe zouden de lidstaten van de Europese Unie hun sociaaleconomisch beleid meer moeten gaan richten op sociale investeringen. Dat betekent dat lidstaten meer moeten investeren in menselijk kapitaal, door meer geld uit te geven aan re-integratie van werklozen, maar ook aan bijvoorbeeld kinderopvangregelingen. Dit soort maatregelen zou de werkgelegenheid bevorderen en meer werkgelegenheid zou de beste oplossing zijn om de armoede te verlagen. Inderdaad, in het decennium voorafgaand aan de crisis werd in veel landen meer uitgegeven aan sociale investeringen en steeg de werkgelegenheid. Echter, de armoedecijfers verbeterden niet en in sommige landen nam de armoede zelfs toe.

In de internationale wetenschappelijke literatuur werd toen de theorie gelanceerd dat de toegenomen sociale investeringen juist zouden hebben bijgedragen aan de teleurstellende armoedecijfers. De idee hierachter was dat wanneer meer geld wordt uitgegeven aan sociale investeringen, er minder middelen beschikbaar zijn voor klassiek herverdelend sociaal beleid. Daardoor zou er moeten worden bezuinigd op bijvoorbeeld werkloosheids- en bijstandsuitkeringen, waardoor de inkomensongelijkheid en de armoede zouden stijgen. Wij hebben deze hypothese vervolgens empirisch onderzocht voor een groot aantal Europese landen. Daaruit blijkt dat er geen eenduidig verband is tussen de toegenomen sociale investeringen en de armoedecijfers. De werkelijkheid is complexer. In veel landen zijn de toegenomen publieke uitgaven

aan sociale investeringen namelijk niet ten koste gegaan van de uitgaven aan klassiek sociaal beleid. Daarnaast hangt de mate van herverdeling sterk af van de specifieke sociale regelingen van een land. Dat geldt zowel voor sociale investeringen als voor klassiek sociaal beleid. De stelling dat de teleurstellende armoedecijfers deels kunnen worden verklaard door de toegenomen sociale investeringen gaat daarom te ver.

Hoe is verder het leven aan Harvard?

De campus van Harvard ligt in Cambridge, een kleine voorstad van Boston. Het bijzondere van deze voorstad is dat er twee topuniversiteiten gevestigd zijn. Anderhalve kilometer van de campus van Harvard ligt namelijk de campus van de Massachusetts Institute of Technology, ook wel 'MIT'. Hoewel er natuurlijk genoeg verschillen zijn tussen beide universiteiten, is het ook zeker zo dat beide universiteiten samen eigenlijk één grote academische gemeenschap vormen. Veel studenten volgen bijvoorbeeld vakken aan beide universiteiten. Ook op het gebied van onderzoek wordt veel samengewerkt. Seminars waarin onderzoekers hun werk presenteren worden bezocht door medewerkers van beide universiteiten. Als onderzoeker aan Harvard kwam ik daarom ook geregeld op MIT. Daarnaast zijn er nog een paar goede universiteiten in Cambridge en Boston, zoals Tufts University en Boston University. Zoveel onderzoekers en studenten bij elkaar creëert een bijzondere dynamiek. Er gebeurt ontzettend veel. Zo was er op mijn eigen vakgebied iedere dag wel een seminar of lezing van een interessante spreker. Verder valt meteen op dat er ontzettend hard wordt gewerkt. De gebouwen van de universiteit zijn 24 uur per dag geopend en tot diep in de nacht wordt er gewerkt en worden er wetenschappelijke discussies gevoerd.